

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale XVII Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jerzy Andrzejewski

Sędziowie: SSO Małgorzata Susmaga

SSR del do SO Robert Kubicki (spr.)

Protokolant: st. prot. Karolina Tomiak

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań Grunwald w Poznaniu – Wojciecha Różyckiego

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2017 roku na rozprawie

sprawy **S. W.**

oskarżonego z art. 180a k.k.

na skutek apelacji obrońcy oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2017 roku, sygn. akt III K 712/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż uniewinnia oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu;
2. koszty procesu za obie instancje ponosi Skarb Państwa.

SSR Robert Kubicki SSO Jerzy Andrzejewski SSO Małgorzata Susmaga

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu uznał oskarżonego S. W. za winnego przestępstwa z art. 180a k.k. polegającego na tym, że w dniu 11 sierpnia 2015 roku w P. na ul. (...) kierował pojazdem mechanicznym na drodze publicznej – samochodem marki D. (...) pomimo wydanej decyzji nr (...) z dn. 18.11.2011 roku przez Prezydenta Miasta P. o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdem. Za to przestępstwo Sąd I instancji wymierzył oskarżonemu na podstawie art. 180a k.k. w zw. z art. 37b k.k. karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz 10 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie. Sąd Rejonowy zwolnił oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i nie wymierzył mu opłaty.

Apelację od powyższego wyroku skierował obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. zarzucił:

I. Na podstawie art. 438 pkt. 2 k.p.k. rażąco obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia w postaci:

1. przepisu art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. wyrażającą się w dowolnej ocenie dowodów i rozstrzygnięciu licznych niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, poprzez:

a) uznanie za niewiarygodną wersję wydarzeń przedstawioną przez oskarżonego oraz świadków L. W., A. M., M. Z., B. C., K. C., L. Z. oraz R. G., zgodnie z którą w chwili zdarzenia drogowego na ul. (...) oskarżony nie przebywał w P., jedynie na tej podstawie, że uwzględniając odległość pomiędzy M., P. i D., zdaniem Sądu I instancji istnieje możliwość, iż oskarżony w dniu 11 sierpnia 2015 roku ok. godz. 14:15 znajdował się w P.

b) odmowę wiarygodności zeznaniom oskarżonego, w myśl których w chwili zdarzenia przebywał on poza P., na wakacjach z synem

2. przepisu art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, nieuwzględnienie całokształtu istotnych okoliczności oraz rozstrzygnięcie licznych niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, polegającą na:

a) uznaniu za w pełni wiarygodne zeznań świadków – R. P. oraz M. P. – podczas gdy zeznania te są wewnętrznie niespójne, a także nie korelują ze sobą wzajemnie, przede wszystkim co do wyglądu i osoby sprawcy

b) uznaniu jedynie w części za wiarygodne zeznań świadka L. W., jedynie na tej podstawie, iż nie były one zgodne z zeznaniami świadków R. i M. P., podczas gdy zeznania te są w całości spójne i logiczne, korelują z wyjaśnieniami oskarżonego oraz znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków – A. M. oraz M. Z.

c) uznaniu za niewiarygodne zeznań świadków – A. M. oraz M. Z. jedynie na tej podstawie, iż nie były one zgodne z zeznaniami świadków R. i M. P., podczas gdy zeznania te są w całości spójne i logiczne, korelują z wyjaśnieniami oskarżonego oraz znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadka L. W.

d) nieuwzględnieniu całokształtu istotnych okoliczności i pominięciu okoliczności korzystnych dla oskarżonego, w szczególności:

- faktu, iż zarówno R. P., jak i M. P. stwierdzili, iż sprawca nie miał tatuaży, mimo, że jak zeznali sprawca miał koszulkę z krótkim rękawem, gdy tymczasem oskarżony ma wytatuowane całe przedramię
- świadek R. P. zeznał, iż „zdarzenie drogowe, było około godziny 15:00 – 16:00, na pewno po południu”, natomiast, jak ustalił Sąd I instancji, oskarżony z synem i ojcem dotarł do D. w godzinach 17:00-18:00, niemożliwym byłby zatem dojazd w tak krótkim czasie z P. do D.

3. przepisu art. 424 § 1 k.p.k., poprzez niedostateczne wskazanie motywów, jakimi kierował się Sąd przy wydaniu zaskarżonego wyroku, a także niedostateczne uzasadnienie przyczyn, dla których Sąd dał wiarę tylko świadkom M. i R. P. a innym świadkom odmówił przymiotu wiarygodności

II. na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mający wpływ na treść orzeczenia poprzez przyjęcie, iż oskarżony w dniu 11 sierpnia 2015 roku znajdował się w P., a nadto kierował pojazdem marki D. (...) nr rej. (...), pomimo, iż całokształt materiału dowodowego nie potwierdził chociażby obecności oskarżonego w P., a tym bardziej jego uczestnictwa w zdarzeniu drogowym z udziałem R. i M. P., co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia przez Sąd, iż oskarżony dopuścił się popełnienia czynu bezprawnego określonego w art. 180a k.k.

Przy tak ukształtowanych zarzutach apelacyjnych, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego S. W. od zarzucanego mu czynu ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się konieczna, a jej częściowa zasadność skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku i uniewinnieniem S. W. od zarzucanego mu czynu.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż Sąd Rejonowy w pełni zgromadził materiał dowodowy, jednakże Sąd Odwoławczy częściowo nie podzielił dokonanej oceny tego materiału, uznając, iż została ona przeprowadzona z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiału dowodowego i naruszeniem zasady nakazującej rozstrzygać istniejące wątpliwości na korzyść oskarżonego.

Sąd Okręgowy nie podzielił jednak zapatrywań wyrażonych w apelacji, odnośnie dokonanej przez Sąd I instancji oceny zeznań świadków L. W., A. M. oraz M. Z., co do tego, iż to L. W. miał być uczestnikiem konfliktowej sytuacji na drodze z pokrzywdzonym R. P. i że do tego zdarzenia miało dojść dzień wcześniej niż to zostało wskazane w akcie oskarżenia. W tym kontekście należy wskazać, iż zarówno R. P. jak i jego małżonka od początku wskazywali, iż sprawca uszkodzenia lusterka w ich aucie i jednocześnie (co istotne z punktu widzenia przedmiotowego postępowania) (...) był osobą młodą w wieku około 30 lat. Taki rysopis w żaden sposób nie przystaje do wyglądu L. W.. Co więcej w chwili zawiadomienia małżonkowie P. nie mogli mieć świadomości, że wobec kierowcy auta może być postawiony zarzut z art. 180a k.k., a jedynie starali się jak najdokładniej opisać osobę, która świadomie uszkodziła ich samochód. Słusznie więc Sąd I instancji potraktował ten fragment zeznań wyżej wymienionych świadków jako nieudolną próbę uwolnienia S. W. od odpowiedzialności karnej.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji dokonał jednakże błędnych ustaleń faktycznych w przedmiotowej sprawie a to ze względu na przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego.

W tym miejscu warto przypomnieć, iż zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku tylko wtedy jest słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może ograniczać się do samej polemiki z ustaleniami Sądu (por. m. in. OSN PG 1975, 9, 84). Musi wynikać bądź to z niepełności postępowania dowodowego, **bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów**. O takim przekroczeniu można zaś mówić jedynie wówczas, gdy przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych nie jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy, **nie stanowi efektu rozważenia wszystkich okoliczności – zarówno korzystnych, jak i niekorzystnych dla oskarżonego**, nie jest logicznie ani wyczerpująco uargumentowane w uzasadnieniu wyroku, **bądź też narusza wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego** (por. m. in. OSN KW 1978, 6, 67; OSN KW 1991, 7-9, 41).

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji zbyt mało uwagi poświęcił okolicznościom towarzyszącym okazaniu świadkom R. P. i M. P. tablic poglądowych z wizerunkami 4 mężczyzn (w tym oskarżonego i jego ojca), w szczególności w kontekście miejsca z jakiego obserwowali sprawcę zniszczenia lusterka przy ich samochodzie, upływu czasu od chwili zdarzenia do momentu przeprowadzenia okazania wizerunku, a także tego, iż różne tablice poglądowe zostały okazane R. P. i M. P. (k.16-17 oraz k.28-29 akt głównych, odpowiednio w oryginale k.62-63 oraz k.72-73 akt III W 686/16)

Warto w tym miejscu przypomnieć, iż do konfliktowej sytuacji i zniszczenia lusterka miało dojść w dniu 11 sierpnia 2015 roku. Ze zgodnych zeznań małżonków P. z obawy o reakcję mężczyzny (kierowcy samochodu), który wysiadł z samochodu D. (...) i podszedł do ich samochodu wykrzykując swoje niezadowolenie, R. P. zamknął drzwi od ich samochodu od wewnątrz i z tej pozycji obserwowali zachowanie mężczyzny, który miał uderzając dłonią uszkodzić w ich samochodzie lusterko boczne od strony kierowcy. Świadcowie ci zgodnie również zeznali, że mężczyzna był ubrany w koszulkę typu polo z krótkim rękawem i nie zauważyli u niego żadnego tatuażu. Istotnym jest, że do okazania tablic poglądowych R. P. doszło w dniu 11.04.2016 roku a więc po upływie aż 8 miesięcy od zdarzenia, zaś w przypadku M. P. jeszcze później, bo w dniu 24.04.2016 roku. R. P. w trakcie czynności okazania wizerunków wskazał zdjęcie oskarżonego S. W. jako sprawcy, ale zaznaczył, iż rozpoznaje tę osobą z 80% pewnością. W przypadku M. P. umknęło Sądowi I instancji, iż świadkowi temu okazano tablicę poglądową, co prawda z wizerunkami tych samych czterech mężczyzn, co w przypadku R. P., ale z innym ustawieniem poszczególnych zdjęć. Świadek M. P. podobnie jak jej mąż ostatecznie wskazała jako sprawcę mężczyznę ze zdjęcia numer 3. Z tego powodu Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wskazał, iż świadek w trakcie okazania rozpoznała oskarżonego S. W., ewidentnie nie zauważając, iż w przypadku tablicy poglądowej okazanej temu świadkowi, wizerunek oskarżonego znajdował się na zdjęciu numer 2.

W ocenie Sądu Okręgowego, bezpodstawnie, zwłaszcza w kontekście wyrażonej w art. 5 § 2 k.p.k. zasady nakazującej rozstrzygać niedające się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego, Sąd I instancji właściwie przemilczał okoliczność, że małżonkowie P. nie zauważyli, aby sprawca zniszczenia lusterka przy ich aucie miał tatuaż. Bezspornym

jest, co zostało potwierdzone na rozprawie przed Sądem Rejonowym, jak i na załączonych w toku postępowania odwoławczego zdjęciach, że S. W. ma na prawej ręce tatuaż (a właściwie liczne tatuaże tworzące tak zwany rękaw) i tatuaż taki miał również w sierpniu 2015 roku. Niewątpliwie dla osób, które tak jak małżonkowie P., obserwowali zdarzenie niszczenia lusterka bocznego od strony kierowcy w ich aucie z pozycji fotela kierowcy i pasażera, a sprawca miał mieć ubraną koszulkę z krótkim rękawem, a nadto uwzględniając, że S. W. jest osobą praworęczną, to wysoce prawdopodobnym wydaje się, że tak zauważalny szczegół winien być dostrzeżony.

Zbyt dużą rolę, w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy przywiązuje również do tego, iż po wstępnym rozpoznaniu przez R. P. wizerunku S. W. (z pewnością 80%), w dalszej części postępowania wskazywał oskarżonego jako sprawcę i nie wycofał się ze swojego rozpoznania. Takie zachowanie (i to bez przypisywania złej woli po stronie R. P.) jawi się jako naturalne. Skoro bowiem świadek raz rozpoznał sprawcę pozostawał w tym konsekwentny, wręcz się w swoim rozpoznaniu upewniał. Niestety Sąd I instancji nie uwzględnił tych wszystkich wyżej opisanych wątpliwości związanych z okolicznościami okazania wizerunków małżonkom P..

Należy podkreślić, iż rację ma skarżący, że potencjalna możliwości pokonania trasy M. – D. drogą przez P., i ustalenie, że po wyjeździe w godzinach rannych z M. „**istnieje możliwość, iż oskarżony w dniu 11 sierpnia 2015 roku około godziny 14:15 znajdował się w P.**” jest w kontekście zasad postępowania karnego wyrażonych w art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. dalece niewystarczające do przypisania S. W. zarzucanego mu czynu. Warto w tym miejscu przypomnieć, iż pobyt oskarżonego zarówno w M. jak i następnie w D. (jak również w ogóle cały wyjazd wakacyjny z synem) został potwierdzony materiałami z prowadzonych poszukiwań dziecka wszczętych wskutek zawiadomienia jego matki (notatki policyjne z przeprowadzonych wywiadów, informacje z pensjonatu itd.)

Reasumując, wobec wskazanych szeroko powyżej wątpliwości, co do dokonanego przez R. i M. P. rozpoznania S. W., przypisanie przez Sąd I instancji oskarżonemu przestępstwa z art. 180a k.k. w oparciu wyłącznie o dokonanie ustalenia potencjalnej możliwości jego przebywania w P. w chwili zdarzenia, odbyło się z naruszeniem zasady swobodnej oceny materiału dowodowego i pogwałceniem reguły wyrażonej w art. 5 § 2 k.p.k.

Zważywszy na powyższe w punkcie 1 wyroku Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż uniewinnił S. W. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Konsekwencją zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia oskarżonego S. W. było rozstrzygnięcie w punkcie 2 wyroku, a mianowicie wskazanie, iż koszty procesu za obie instancje ponosi Skarb Państwa.

SSR Robert Kubicki SSO Jerzy Andrzejewski SSO Małgorzata Susmaga